

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครู ระดับปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ปีการศึกษา 2527 แต่ละแห่งใช้นักศึกษาชาย 15 คน หญิง 15 คน รวมแห่งละ 30 คน วิทยาลัยครูแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย รวมทั้งสิ้น จำนวน 240 คน ดังนี้คือ

1. วิทยาลัยครูจันทระเกษม	จำนวน	30	คน
2. วิทยาลัยครูเชียงราย	จำนวน	30	คน
3. วิทยาลัยครูนครสวรรค์	จำนวน	30	คน
4. วิทยาลัยครูเลย	จำนวน	30	คน
5. วิทยาลัยครูนครปฐม	จำนวน	30	คน
6. วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยเกษตร	จำนวน	30	คน
7. วิทยาลัยครูนครราชสีมา	จำนวน	30	คน
8. วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	จำนวน	30	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำ (The Leadership Ability Evaluation) ที่ ผ่องพรรณ อยู่ประเสริฐ ดัดแปลงเป็นภาษาไทยมาจากต้นฉบับของ รัสเซล เอ็น คาสเซล (Russel N. Cassel) และเอ็ดเวิร์ด เจ สแตนนิค (Edward J. Stanick) และได้ใช้ในการวิจัยเมื่อปี พ.ศ. 2511 แบบประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำ ฉบับนี้ใช้ประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำจากการตัดสินใจโดยการสร้างสถานการณ์สมมุติขึ้น ให้บุคคลเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าเขาคงอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว

เขาจะตัดสินใจเลือกกระทำวิธีใด เพื่อที่จะทำให้เขามีอิทธิพลมากที่สุด หรือแก้ไขข้อบกพร่องได้ดีที่สุด และบรรลุตามเป้าหมายที่เขาตั้งไว้

แบบประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำ ประกอบด้วยสถานการณ์สมมุติ 48 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ แต่ละคำตอบจะแสดงถึงลักษณะผู้นำแบบใดแบบหนึ่ง ลักษณะผู้นำทั้ง 4 แบบได้แก่

1. ลักษณะผู้นำแบบเสรีนิยม (Laissez-Faire) เป็นลักษณะที่แต่ละคนในกลุ่มมีอิสระอย่างกว้างขวาง การตัดสินใจขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ผู้นำไม่มีอิทธิพลชักจูงสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนทำงานตามความพอใจของตนเอง ไม่คำนึงถึงระเบียบกฎเกณฑ์ใด ๆ

2. ลักษณะผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic-Cooperative) เป็นลักษณะที่มีการปรึกษาหารือในการตัดสินใจกระทำการใด ๆ ผู้นำแสดงตนเป็นทั้งผู้นำและสมาชิกในกลุ่ม การปรึกษาหารือเป็นอย่างต่อเนื่อง สมาชิกในกลุ่มมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของกลุ่มและร่วมกันปฏิบัติงาน

3. ลักษณะผู้นำแบบอัตตนิยมก้าวร้าว (Autocratic-Aggressive) เป็นลักษณะที่ผู้นำใช้การตัดสินใจโดยไม่มีการปรึกษาหารือสมาชิกในกลุ่ม ตัดสินใจถืออำนาจเป็นใหญ่ แสดงออกในทางก้าวร้าวและจะวางแผนดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้ใด

4. ลักษณะผู้นำแบบอัตตนิยมยอมตาม (Autocratic-Submissive) เป็นลักษณะที่ผู้นำใช้การตัดสินใจกระทำใด ๆ ด้วยตนเอง ชอบปรึกษาหารือผู้อื่น เช่น คณะกรรมการหรือผู้รู้ซึ่งเป็นบุคคลอื่นนอกกลุ่ม

การตอบแบบประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำให้นักศึกษาค้นข้อ 48 ข้อ แต่ละข้อเลือกเพียง 1 ตัวเลือก จาก 4 ตัวเลือก การตรวจให้ข้อละ 1 คะแนน นักศึกษาแต่ละคนจะมีคะแนนลักษณะผู้นำตามที่ได้เลือกไว้ทั้ง 4 แบบ และเมื่อรวมกันแล้ว ต้องได้คะแนนทั้งหมด 48 คะแนน

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำฉบับนี้มาใช้ โดยนำไปหาความเที่ยง แบบสอบซ้ำ (Test-Retest Reliability) กับกลุ่มนักศึกษาริทยาลัยพลศึกษา จังหวัดชลบุรี ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ได้ค่าความเที่ยงของลักษณะผู้นำแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. แบบเสรีนิยม ค่าความเที่ยง 0.86

2. แบบประชาธิปไตย	ค่าความเที่ยง	0.74
3. แบบอัตรนิยมก้าวร้าว	ค่าความเที่ยง	0.74
4. แบบอัตรนิยมยอมตาม	ค่าความเที่ยง	0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตัวเองทุกแห่งทั้ง 8 วิทยาลัยครู วิทยาลัยละ 30 ชุด รวมทั้งหมด 240 ชุด ได้รับคืนทั้งสิ้น 204 ชุด เป็นนักศึกษาชาย 120 คน หญิง 84 คน คิดเป็นร้อยละ 85 ของจำนวนทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

คะแนนของแบบประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำแต่ละวิทยาลัย จะแบ่งคะแนนเป็น 4 แบบ คือ

1. แบบเสรีนิยม (Laissez - Faire)
2. แบบประชาธิปไตย (Democratic - Cooperative)
3. แบบอัตรนิยมก้าวร้าว (Autocratic - Aggressive)
4. แบบอัตรนิยมยอมตาม (Autocratic - Submissive)

คะแนนลักษณะผู้นำทั้ง 4 แบบนำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนลักษณะผู้นำของนักศึกษา
2. วิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษาที่มีลักษณะผู้นำในแบบใดแบบหนึ่งมากเป็นพิเศษภายในกลุ่ม และลักษณะผู้นำมากเป็นพิเศษในแต่ละแบบ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยใช้ค่าร้อยละ
3. เปรียบเทียบลักษณะผู้นำระหว่างนักศึกษาชายกับหญิง รวมของทุกวิทยาลัย โดยใช้ ค่า "ที" (t - test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร 2525: 80})$$

- ΣX หมายถึง ผลรวมของคะแนนลักษณะผู้นำของกลุ่มตัวอย่าง
 N หมายถึง จำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร 2525: 81})$$

- X หมายถึง คะแนนลักษณะผู้นำของนักศึกษาแต่ละคน
 ΣX^2 หมายถึง ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\Sigma X)^2$ หมายถึง ผลรวมของ X ทั้งหมดยกกำลังสอง
 N หมายถึง จำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม

3. ทดสอบความมีนัยสำคัญด้วยค่า t-test

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\Sigma X_1^2 + \Sigma X_2^2}{(N_1 + N_2) - 2} \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร 2525: 98})$$

- \bar{X} หมายถึง ค่ามัชฌิมเลขคณิต
 ΣX หมายถึง ผลรวมของคะแนนลักษณะผู้นำของกลุ่มตัวอย่าง
 ΣX^2 หมายถึง ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
 N หมายถึง จำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม

4. สูตรหาสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

XY	หมายถึง	คะแนนดิบของตัวแปร X และ Y
N	หมายถึง	จำนวนข้อมูลทั้งหมดของตัวแปร X หรือ Y
$\sum X$, $\sum Y$	หมายถึง	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน $\sum X$ และคะแนน $\sum Y$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย